

***«Εμπλεκόμενοι φορείς και παράγοντες
που επηρέασαν τη διαμόρφωση και εξέλιξη
του εκπαιδευτικού συστήματος της Κύπρου
1960-1976».***

**Δρ Μαρία Γ. Χατζηγεωργίου,
Φιλολόγος**

Για το διάστημα όμως **1878-1960**, κατά το οποίο η Κύπρος ήταν υπό Αγγλική κατοχή, η *Μέση Γενική, Κοινοτική και Ιδιωτική Ελληνική Εκπαίδευση*, ήταν βασικά θεσμός **αποδυναμωμένος, αποκεντρωμένος** και χωρίς ουσιαστικό έλεγχο και εποπτεία.

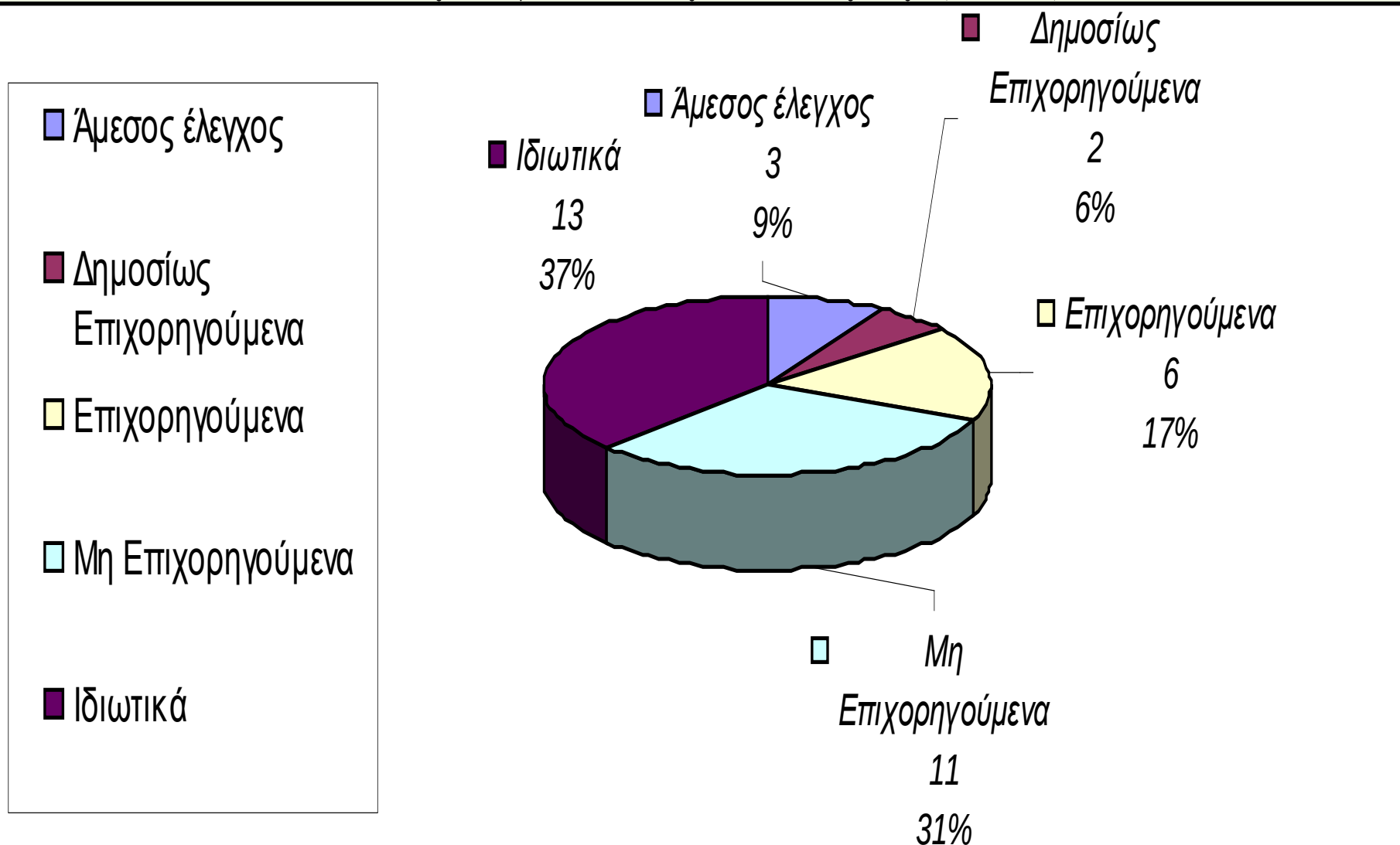
Κύριος στόχος των Ελληνοκυπρίων ήταν η διατήρηση της εκπαιδευτικής ανεξαρτησίας και κατ' επέκταση της εθνικής τους ταυτότητας.

Κάθε προσπάθεια για αλλαγές των Βρετανών

- θεωρείτο ως **ύποπτη για αφελληνισμό** και
- απορρίπτονταν εισηγήσεις των Βρετανών για **εκσυγχρονισμό** της Εκπαίδευσης, έστω και αν κάποτε δεν είχαν πολιτικές σκοπιμότητες.

➤ Η τάυτιση είχε ως αποτέλεσμα **να ατροφήσει ο προβληματισμός** για ζητήματα Εκπαιδευτικής Πολιτικής.

Κατάταξη των σχολείων ανάλογα με την αποδοχή ή μη επιχορήγησης – και μερικού ή πλήρους ελέγχου – από τη Βρετανική διοίκηση (1959)

Οι Συμφωνίες Ζυρίχης - Λονδίνου, διέϋρυναν και
θεσμοποίησαν το διαχωρισμό των Ε/Κ και Τ/Κ.
Το Σύνταγμα του 1960 προνοούσε χωριστή εκπαίδευση
μεταξύ των δυο Κοινοτήτων.

Μέσα από αλληπάλληλες διατάξεις κι εγκυκλίους, τονιζόταν
πρωτίστως η ανάγκη για απαγκίστρωση της Παιδείας από τους
αποικιοκρατικούς δεσμούς και η χάραξη Παιδείας με γνήσιο
Ελληνικό χαρακτήρα.

Ο εξελληνισμός της παιδείας επιτεύχθηκε μέσω

- * της κοινοτικοποίησης της παιδείας, και
- * του εξελληνισμού των Τεχνικών Σχολών και
- * της εφαρμογής ομοιόμορφων Α.Π. και Ω.Π. αντίστοιχων με τα Ελλαδικά.

Η διοικητική διάρθρωση του εκπαιδευτικού συστήματος και η συμβολή των εμπλεκόμενων φορέων στη διαμόρφωσή του.

Terminus post quem to **1960**, εξαιτίας της

- ανακήρυξης της ανεξαρτησίας της Κύπρου και κατ' επέκταση
- της ανάληψης της ευθύνης της Παιδείας από την Ε.Κ.Σ.Κ.

Από την αρχή της Ανεξαρτησίας το νεοσύσταθέν Γ.Ε.Π., ακολούθως η Ε.Κ.Σ.Κ. και τέλος το Υ.Π., κλήθηκαν να αντιμετωπίσουν σωρεία προβλημάτων, κατάλοιπα κυρίως της αποικιοκρατικής κυβέρνησης, όπως:

Η εκπαίδευση ήταν ξεχωριστή για τους Ε/Κ και τους Τ/Κ
με υπεύθυνες αντίστοιχα τις δυο Κοινοτικές Συνελεύσεις.

Το εκπαιδευτικό σύστημα από το 1960 κ.εξ. επέδειξε πλήρη
συγκεντρωτισμό στο σχεδιασμό χάραξης εκπαιδευτικής
πολιτικής.

Ο συγκεντρωτικός αυτός χαρακτήρας, αντικατοπτρίζεται και μέσα από τη σύνταξη
κανονισμών για το σύστημα διορισμών, προαγωγών, μεταθέσεων και αφυπηρετήσεων.

Ειδικά στην αρχή της Ανεξαρτησίας διαπιστώθηκε ότι σε όσα σημεία
της Κυπριακής Νομοθεσίας σημειώνονταν **ασάφειες**,
ίσχυε η Ελλαδική Νομοθεσία,
μέχρι την ψήφιση νομοθεσίας,
προσαρμοσμένης στις ιδιαιτερότητες της
κοινωνικο-πολιτικής κατάστασης της Κύπρου.

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ 1965-1976

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ

ΤΕΧΝΙΚΕΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

ΔΗΜΟΤΙΚΗ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΜΕΣΗ & ΑΝΩΤΕΡΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΤΕΧΝΙΚΗ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΜΟΡΦΩΤΙΚΗ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΚΕΝΤΡΟ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ
ΕΡΕΥΝΩΝ

ΕΚΠ/ΣΗ ΕΝΗΛΙΚΩΝ

ΓΕΝΙΚΟΣ
ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΗΣ

ΓΕΝΙΚΟΣ
ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΗΣ

ΓΕΝΙΚΟΣ
ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΗΣ

ΑΡΧΕΙΟ

ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ

ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΕΣ

ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΕΣ

ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΕΣ

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΣ
ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ

ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ
ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ

ΣΩΜΑΤΙΚΗ
ΑΓΩΓΗ

ΕΙΔΙΚΕΣ
ΣΧΟΛΕΣ

ΣΧΟΛΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Η Δημόσια Μέση Γενική Εκπαίδευση περιλάμβανε:

Γυμνάσια /
Εσπερινά
Γυμνάσια

Γεωργικό Γυμν.
Μόρφου από το
1969

Τεχνική /
Επαγγελματική
Εκπαίδευση μέχρι
το 1965

Προκλήθηκε μάλιστα έντονη διαμάχη, μεταξύ της **Μέσης Γενικής** και **Τεχν. Εκπαίδευσης** για το ποιος θα έλεγχε τις πρώην *Ιδιωτικές Επαγγελματικές Σχολές* και το *Γεωργικό Γυμνάσιο Μόρφου*.

-
- Οι ιστορικές εξελίξεις, κι ο αντίκτυπός τους στη διαμόρφωση της δομής της Δημόσιας Μέσης Εκπαίδευσης.

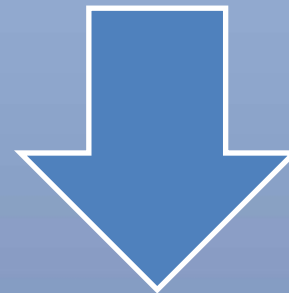
-
- Ο ρόλος των Διεθνών Οργανισμών στη διαμόρφωση της εσωτερικής και εξωτερικής διάρθρωσης του εκπαιδευτικού συστήματος.

-
- Η σχέση του εκπαιδευτικού συστήματος της Κύπρου με το αντίστοιχο της Ελλάδας και η ανεύρεση των σημείων σύγκλισης ή απόκλισής τους.

-
- Οι οικονομικές συνθήκες οι οποίες επέβαλαν αναπροσαρμογές στη δομή του εκπαιδευτικού συστήματος.

Οι **Διακοινοτικές συγκρούσεις του 1963/64**, η εγκατάσταση στην Κύπρο **Ειρηνευτικής Δύναμης του Ο.Η.Ε.** και η **αποστολή μιας Ελληνικής μεραρχίας στρατού** για την άμυνα της Κύπρου, τόνωσαν το συναίσθημα των Ελληνοκυπρίων για Ένωση με την Ελλάδα.

Το γεγονός αυτό είχε έντονο αντίκτυπο και στον εκπαιδευτικό χώρο, **εφόσον έτσι, υπερτονίστηκε**

ο εθνικός προσανατολισμός της εκπαίδευσης -

ως αντίβαρο στην **Τουρκική απειλή για ένοπλη επέμβαση.**

Το κλίμα που διαμορφώθηκε από τις Διακοινοτικές συγκρούσεις [1963/64], επέδρασε δυσμενώς στην ομαλή λειτουργία των σχολείων.

Εξαιτίας της ένταξης πολλών καθηγητών και μαθητών για μεγάλο χρονικό διάστημα στις **ομάδες άμυνας**, οι **σχολικές δραστηριότητες** περιορίστηκαν ή και τερματίστηκαν.

Εἰς τὸ πρόσταγμα τῆς ἐθνικῆς ἐπιταγῆς τοῦ Δεκεμβρίου 1963 ἔδωσαν τὸ παρόν των καὶ ἔθεσαν ἑαυτοὺς προθύμως εἰς τὴν διάθεσιν τῆς πατρίδος ἑκατοντάδες μαθηταὶ τοῦ Λυκείου καὶ περὶ τοὺς ἡμίσεις τῶν καθηγητῶν, οἱ ὅποιοι περιεβλήθησαν τὴν ἑνδοξὸν στολὴν τοῦ στρατιώτου καὶ ἀπεδύθησαν εἰς τὸν ὑπὲρ πάντων ἀγῶνα. Εἰς ἀμφοτέρας τὰς εἰκόνας ὁ καθηγητὴς κ. Ἀντώνιος Παγούρας μετὰ στρατιωτῶν — μαθητῶν του.

Χωρίς να δηλωθεί επίσημα, διαπιστώθηκε ότι η αποδοχή της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης της Ελλάδας του **1964**, είχε επιβληθεί για λόγους καθαρά εθνικούς. Δεν ήταν άλλωστε τυχαία η απόφαση για διάλυση της Ε.Κ.Σ.Κ. και ίδρυση του Υ.Π. το 1965.

Η επίσημη πολιτική της Ένωσης διατηρήθηκε μέχρι και το **1967**.

Λόγω των έντονων πολιτικών/πολιτειακών διαφωνιών μεταξύ των Ελληνοκυπρίων κατά την περίοδο 1972-1974,

- ο μαθητικός πληθυσμός διχάστηκε και
- τα σχολεία δεν λειτούργησαν σε ομαλή βάση.

Η ανάπτυξη της εθνικής συνείδησης εξακολουθούσε να αποτελεί ένα σταθερό άξονα της εκπαιδευτικής σκοποθεσίας της Κύπρου.

Σημειώθηκε μια προσπάθεια ενίσχυσης της κρατικής υπόστασης της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Γενικότερα, το πολιτικό κλίμα τα τελευταία τρία χρόνια πριν από τα γεγονότα του 1974 αποθάρρυνε οποιαδήποτε σκέψη για ριζική αλλαγή της εκπαιδευτικής της πολιτικής.

Το πλήγμα της **Τουρκικής Εισβολής** το **1974** ήταν αισθητό και στην εκπαίδευση.

Η εξάρθρωσή της δηλώνεται μέσα από την κατάληψη σχολικών κτηρίων από τους Τούρκους, τη μείωση διδακτικού προσωπικού, τις ελλείψεις του αναγκαίου σχολικού εξοπλισμού κ.ά..

Το **1960** λειτουργούσαν 19 Σχολές Μέσης Γενικής και 3 Τεχνικές,
ενώ το **1974-1975**, 46 και 8 αντίστοιχα,
παρόλη τη μεσολαβήσασα καταστροφή της Τουρκικής Εισβολής.

*Η Αιχμάλωτη
Παιδεία*

Γυμνάσια που λειτούργησαν στα Κατεχόμενα μετά την
Τουρκική Εισβολή του 1974 για ένα διάστημα:

- ◆ Γυμνάσιο Ριζοκαρπάσου.
- ◆ Γυμνάσιο Αιγιαλούσης.
- ◆ Γυμνάσιο Αγίας Τριάδας.
- ◆ Γυμνάσιο Μπέλλα – Πάις.

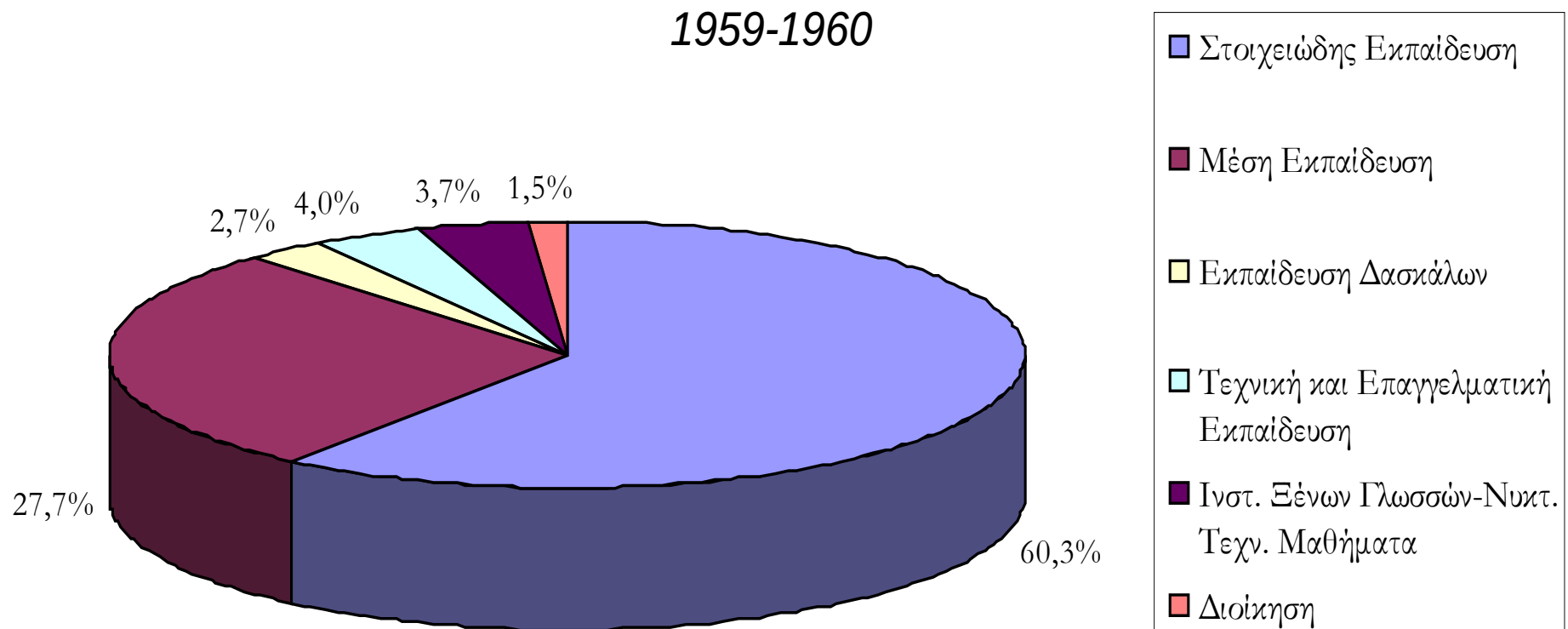
Το Υ.Π. με τους πενιχρούς του πόρους προώθησε την άμεση επαναλειτουργία των σχολείων **μέσω πρωινής κι απογευματινής φοίτησης.**

Εξαιτίας της Τουρκ. Εισβολής, προέκυψε μια τάση επαναξιολόγησης θεσμών και ιδεολογιών.

Η επιθυμία για διάσωση της Κύπρου ως ενιαίου κι ανεξάρτητου κράτους, κλόνισε σε μερικούς την έννοια του έθνους και της συνέχισης της ανθρωπιστικής και κλασικής εκπαίδευσης.

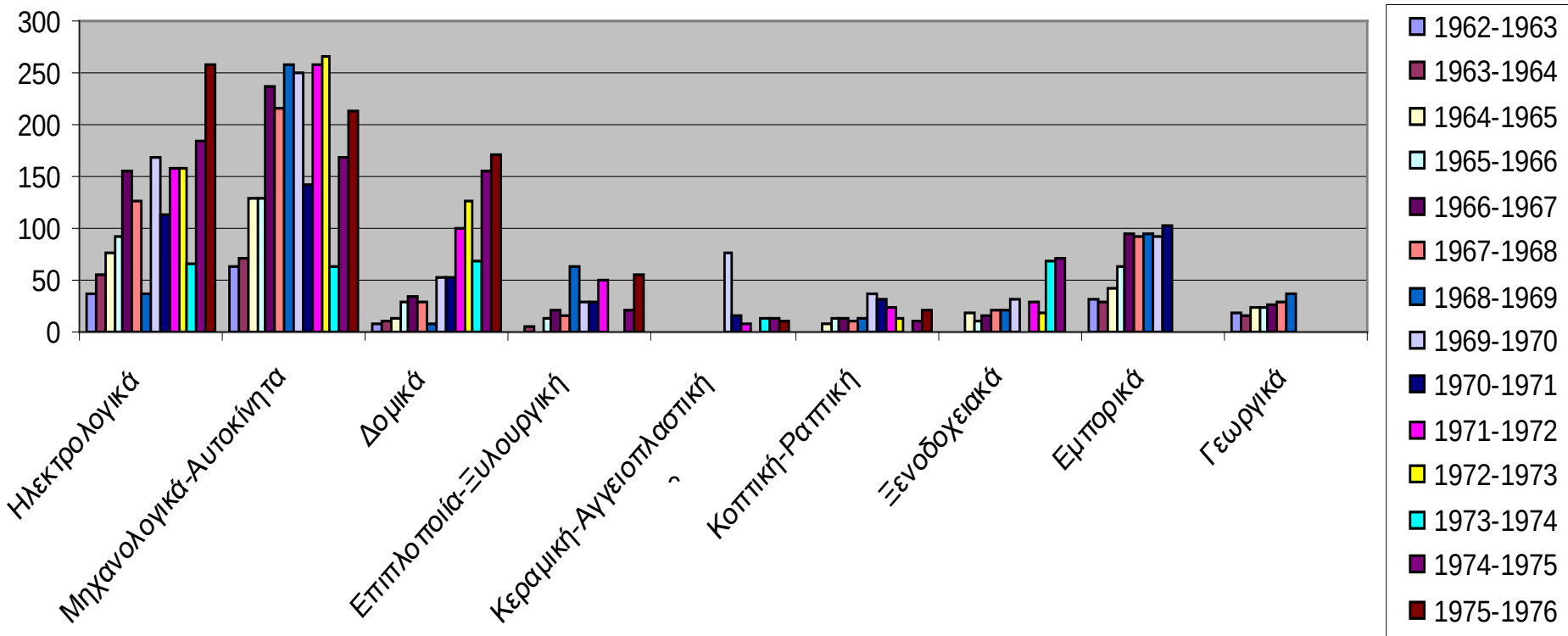
Οι οικονομικές συνθήκες οι οποίες επέβαλαν αναπροσαρμογές στη δομή του εκπαιδευτικού συστήματος.

Δαπάνες Γραφείου Ελληνικής Παιδείας σχετικά με την εκπαίδευση για το σχολικό έτος 1959-60

Β'. ΜΕΣΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ (ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΠΟΣΟΣΤΑ)

Ι. Αριθμοί αποφοίτων Τεχνικών Σχολών Παγκύπρια

• Παρατηρείται δε μια συνεχής σταδιακή αύξηση στον κλάδο των μπορικών/Επαγγελματικών Σχολών, όπως αντίστοιχα στη Μέση Γενική Εκπαίδευση είχε παρατηρηθεί κατακόρυφη **αύξηση** στον **Εμπορικό/Οικονομικό κλάδο**.

• Προβλεπόταν ότι **δεν υπήρχε προοπτική άμεσης εργοδότησης** των αποφοίτων ορισμένων κλάδων.

Από την αρχή της Ανεξαρτησίας καταβλήθηκαν προσπάθειες για καθορισμό ομοιόμορφων διδάκτρων στα Γυμνάσια.

Στα μέσα της δεκαετίας του 1970, το αίτημα για γενίκευση της εκπαίδευσης κατέστησε αναγκαία και τη σταδιακή κατάργηση των διδάκτρων.

Η δραστική μείωση ή και κατάργησή τους όμως θα επέφερε ένα βαρύ οικονομικό κόστος.

Σχολικά Έτη – σταθμοί της εκδημοκρατικοποίησης της Μέσης Γενικής και της Τ.Ε.

1972-1973 ↔ Α' ΤΑΞΗ: Δωρεάν Παιδεία

1973-1974 ↔ Β' ΤΑΞΗ: Δωρεάν Παιδεία

Αναστολή του σχεδίου λόγω της Τουρκικής Εισβολής στην Κύπρο.

1974 κεξ. ↔ Κατάργηση Εισιτηρίων Εξετάσεων

[1976-1977 ↔ Γ' ΤΑΞΗ και Γ'-Στ' των Τ.Σ.: Δωρεάν Παιδεία

Οι οικονομικές συνθήκες επέβαλαν αναπροσαρμογές στη δομή του εκπαιδευτικού συστήματος.

ΕΙΔΗ ΔΙΔΑΚΤΡΩΝ

ΜΕΣΗ ΓΕΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΚΑΝΟΝΙΚΑ ΔΙΔΑΚΤΡΑ

Πληρώνονταν στο κρατικό ταμείο.

Καθορίζονταν από την Ε.Κ.Σ.Κ. και το Υ.Π.

- Α' Τάξη £12 ➤ Κατάργηση το 1972-1973
- Β' Τάξη £15 ➤ Κατάργηση το 1973-1974
- Γ' Τάξη £18 ➤ Κατάργηση το 1976-1977
- Δ' Τάξη £22
- Ε' Τάξη £26
- Στ' Τάξη £30

ΠΡΟΣΘΕΤΑ ΔΙΔΑΚΤΡΑ

Πληρώνονταν στο Εσωτερικό

Ταμείο των Σχολικών Εφορειών,

οι οποίες καθόριζαν και το ποσό.

Το ποσό κυμαινόταν από £2

μέχρι και το ποσό των £60, ανάλογα

με την οικονομική κατάσταση των

γονέων του μαθητή και τις

ανάγκες του σχολείου.

ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΕΓΓΡΑΦΗΣ

Στην αρχή του σχολικού έτους

καταβαλλόταν το ποσό των £2 από

κάθε μαθητή στο κρατικό ταμείο.

ΜΕΣΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Αρχικά £6 1962 - κεξ. £9.

- Α' Τάξη £9 ➤ Κατάργηση το 1972-1973
- Β' Τάξη £9 ➤ Κατάργηση το 1973-1974
- Γ' Τάξη £9
- Δ' Τάξη £9
- Ε' Τάξη £9 ➤ Κατάργηση το 1976-1977
- Στ' Τάξη £9

Ορίστηκε το ποσό των £3

ανεξάρτητα από την οικονομική

κατάσταση των γονέων.

Καταβάλλονταν στο

Εσωτερικό Ταμείο του σχολείου.

Στην αρχή του σχολικού έτους

καταβαλλόταν το ποσό των £2 από

κάθε μαθητή στο κρατικό ταμείο.

ΓΕΩΡΓΙΚΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ (ΜΟΡΦΟΥ)

Ίδια δίδακτρα με τις Εξατάξιες Τεχνικές Σχολές.

Για να είναι οικότροφοι χρεώνονταν μια ετήσια αμοιβή που ποίκιλλε.

Ενώ στην αρχή καταβαλλόταν το ποσό των £24, στη συνέχεια αυξήθηκε σε £36.

Η σταδιακή όμως εφαρμογή της *γενίκευσης της εκπαίδευσης* δημιουργούσε διοικητικά και εκπαιδευτικά προβλήματα.

↳ Εξακριβώθηκε ότι, **το υψηλής βαθμίδας επιλεκτικό σύστημα - υποχωρούσε σε ένα σύστημα επιείκειας -**
σε βάρος του επιπέδου της Μέσης Εκπαίδευσης.

↳ Ως απόρροια της τάσης αυτής, προέκυψαν
πολλαπλές ανάγκες :

- για κατάλληλη **επιμόρφωση** των εκπαιδευτικών,
- σύνταξη **νέων Α.Π. και Ω.Π.**,
- εξεύρεση νέων **μεθόδων** διδασκαλίας και
- τρόπων **αξιολόγησης** σχολικής εργασίας.

Οι ιστορικές και οικονομικές συνθήκες, επιδρούν καταλυτικά στη διαμόρφωση του συστήματος της Παιδείας, επιφέροντας **αναπροσαρμογές** στα Α.Π., σε **Τύπους, Κλάδους και Κατευθύνσεις** των σχολείων.

Η Τεχνική - Επαγγελματική Εκπ. Περιλάμβανε **Εξατάξεις** Τεχνικές, και **Τετρατάξεις** ή αργότερα **Πεντατάξεις - Επαγγελματικές**.

Η Τ.Ε. συμπληρώθηκε με **Βραδινά Μαθήματα και Σύστημα Μαθητείας**, δηλ. προσφορά γενικής μόρφωσης σε συνδυασμό με *θεωρητική και πρακτική εξάσκηση.*

Διαπιστώθηκε ότι, στην Τ.Ε. σημειώθηκαν 4 σημαντικά στάδια και τα **Α.Π. αναθεωρήθηκαν 3 φορές.**

Διαχρονική Εξέλιξη της Τεχνικής Εκπαίδευσης

ΠΕΡΙΟΔΟΣ: 1960-1967

Γενική Μόρφωση επί ανθρωπιστικής βάσης, σύμφωνα με τα ισχύοντα προγράμματα των κλασικών γυμνασίων.

Παράλληλα στην Γ' Τάξη Γυμνασίου παρέχεται και Τεχνική μόρφωση.

Τριετής Τεχνική Μόρφωση σε διάφορους κλάδους.

Δύο τμήματα:

- είτε Θεωρητικό/Τεχνικό (για ανώτερες σπουδές)
- είτε Πρακτικό /Επαγγελματικό (προετοιμασία εργοδηγών)

Παράλληλα λειτουργούσαν και τετρατάξια Επαγγελματικά Τμήματα για τον καταρτισμό Τεχνιτών.

I. ΕΞΑΤΑΞΙΕΣ

Α'	A' Τάξη Γυμνασίου
Κ	
Υ	B' Τάξη Γυμνασίου
Κ	
Λ	Γ' Τάξη Γυμνασίου
Ο	
Σ	
Β'	Δ' Τάξη
Κ	
Υ	Ε' Τάξη
Κ	
Λ	Στ' Τάξη
Ο	
Σ	

+

II. ΤΕΤΡΑΤΑΞΙΕΣ

Α'	A' Τάξη Γυμνασίου
Κ	
Υ	B' Τάξη Γυμνασίου
Κ	
Λ	Γ' Τάξη Γυμνασίου
Ο	
Σ	
Β'	Δ' Τάξη Γυμνασίου
Κ	
Υ	
Κ	
Λ	
Ο	
Σ	

ΠΕΡΙΟΔΟΣ: 1967-1972

I. ΕΞΑΤΑΞΙΕΣ

+

II. ΠΕΝΤΑΤΑΞΙΕΣ

Α'	A' Τάξη Γυμνασίου
Κ	
Υ	B' Τάξη Γυμνασίου
Κ	
Λ	Γ' Τάξη Γυμνασίου
Ο	
Σ	

Ο Α' Κύκλος είναι κοινός και για τα Εξατάξια και για τα Πεντατάξια σχολεία (πρώην Τετρατάξια).

Β'	Δ' Τάξη
Κ	
Υ	Ε' Τάξη
Κ	
Λ	Στ' Τάξη
Ο	
Σ	

Β'	Δ' Τάξη
Κ	
Υ	Ε' Τάξη
Κ	
Λ	
Ο	
Σ	

ΓΕΩΡΓΙΚΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΜΟΡΦΟΥ: 1960-1969 [Γ.Ε.]

ΠΕΡΙΟΔΟΣ: 1972-1977

ΕΞΑΤΑΞΙΕΣ

Α'	A' Τάξη Γυμνασίου
Κ	
Υ	B' Τάξη Γυμνασίου
Κ	
Λ	Γ' Τάξη Γυμνασίου
Ο	
Σ	
Β'	Δ' Τάξη*
Κ	
Υ	Ε' Τάξη**
Κ	
Λ	Στ' Τάξη**
Ο	
Σ	

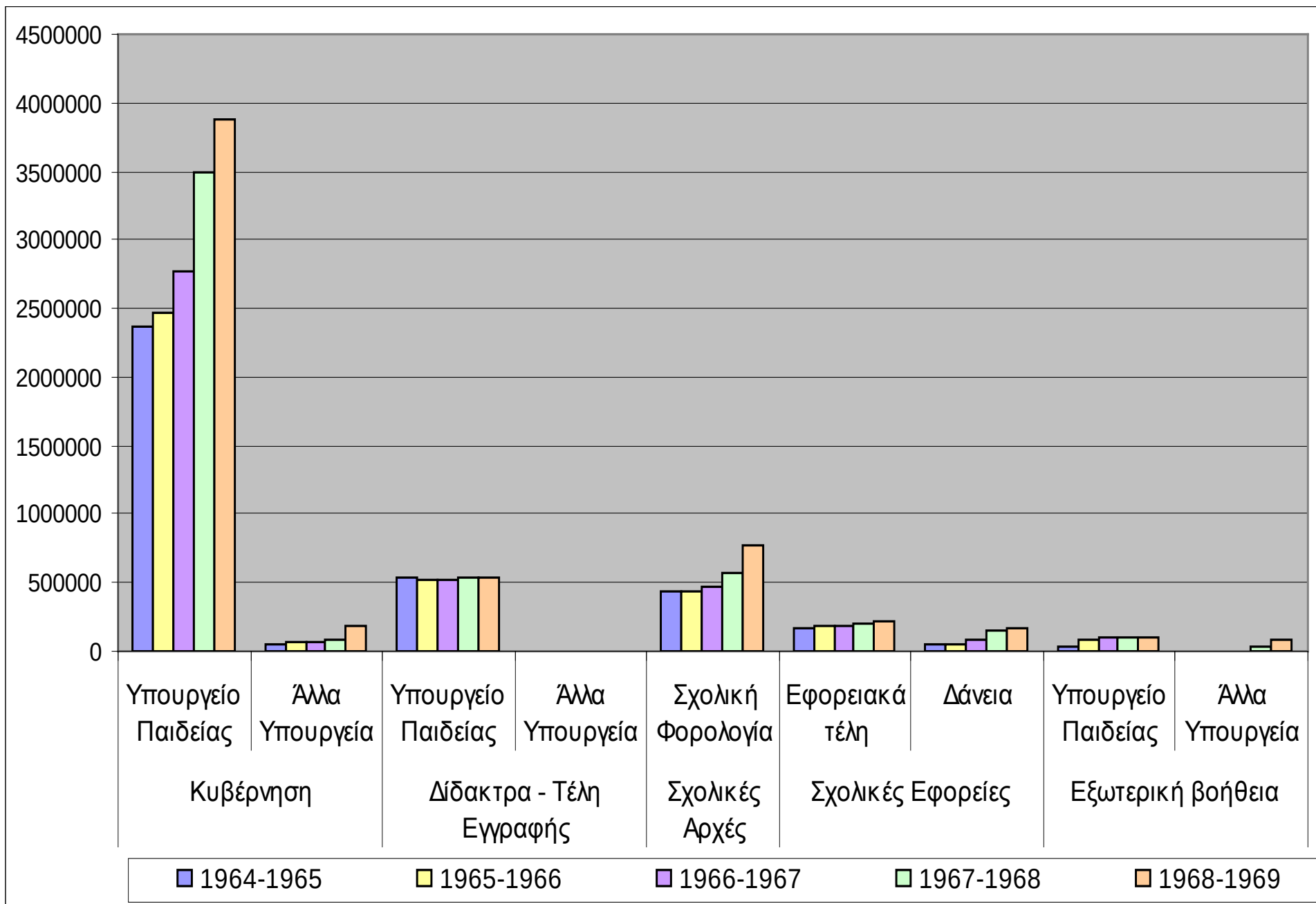
* Βασική κατάρτιση στις ομάδες σχετικών ειδικοτήσεων.

** Εντατική κατάρτιση σύμφωνα με τις δυνατότητες των μαθητών.

II. ΠΕΝΤΑΤΑΞΙΑ

ΣΤΑΔΙΑΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΠΕΝΤΑΤΑΞΙΩΝ

Πηγές Χρηματοδότησης Δημόσιας Εκπαίδευσης

ΣΤΕΝΗ ΣΧΕΣΗ ΕΛΛΑΔΑΣ - ΚΥΠΡΟΥ

- ❖ Δωρεάν αποστολή σχολικών βιβλίων.
- ❖ Οικονομική ενίσχυση στην ανέγερση σχολικών κτηρίων από την Ελληνική κυβέρνηση.
- ❖ Επιμόρφωση διδακτικού προσωπικού της Κύπρου μέσω της παροχής υποτροφιών από την Ελλάδα.
- ❖ Διοργάνωση «ειδικών μαθημάτων» και διαλέξεων από καθηγητές Πανεπιστημίων της Ελλάδας.
- ❖ Δυνατότητα εισδοχής των Κυπρίων αποφοίτων Γυμνασίων στα Ελληνικά Πανεπιστήμια χωρίς εξετάσεις.
- ❖ Αποστολή καθηγητών από την Ελλάδα, για όσο διάστημα δεν υπήρχαν Ε/Κ προσοντούχοι.
- ❖ Εγγραφή καθηγητών και στο προσωπικό του Υ.Π. της Ελλάδας για συνταξιοδοτικούς λόγους.

Η στενή σχέση Κύπρου-Ελλάδας αντικατοπτριζόταν και έμμεσα, όπως π.χ. στην **ονομασία** των Σχολείων, στους **ύμνους**, στα **σήματα**, στις **σφραγίδες** των Σχολείων και στα **ονόματα** μαθητικών εκδόσεων.

Με φανερή ή συγκαλυμμένη μορφή, ποικίλοι πολιτικοί και οικονομικοί παράγοντες, επέβαλαν την εισαγωγή των **εκάστοτε αποκλίσεων από τα εφαρμοζόμενα στην Ελλάδα.**

Βασικές αποκλίσεις ήταν,

- η καθιέρωση της Αγγλικής ως δεύτερης γλώσσας (αντί της Γαλλικής) και οι αυξημένες ώρες διδασκαλίας της και
- η διδασκαλία της Αγγλικής Λογιστικής στα Εμπορικά σχολεία.

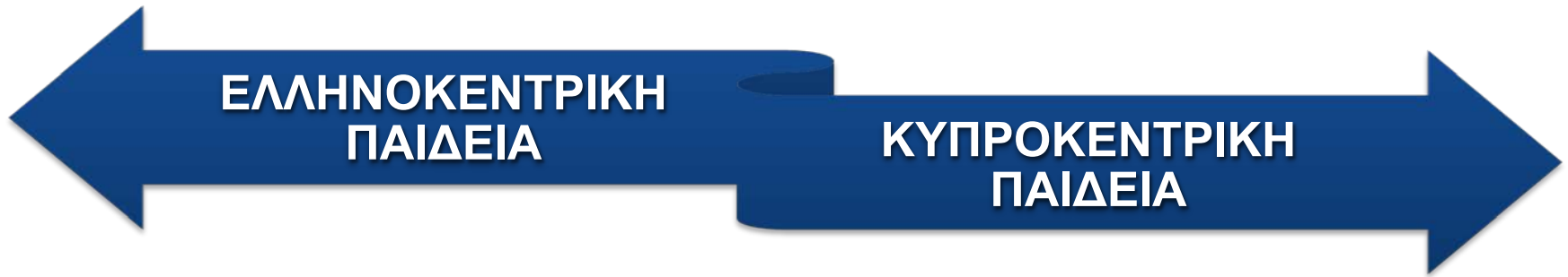
Οι εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις στην Ελλάδα εφαρμόζονταν και στην Κύπρο αυτούσιες ή με κάποιες διαφοροποιήσεις,
όπως π.χ., η μη πλήρης εφαρμογή του Ακαδημαϊκού Απολυτηρίου. [Η μη κατάργηση του Γ' Έτους της Παιδαγωγικής Ακαδημίας].

Οι διάφορες καινοτομίες στην Κύπρο δεν στόχευαν στην απόκλιση που χάραζε το εκπαιδευτικό σύστημα της Ελλάδας, αλλά αφορούσαν αλλαγές εσωτερικής οργάνωσης των σχολείων,
όπως π.χ. η *Ώρα βιβλιοθήκης* και ο *θεσμός των Ελεύθερων Δραστηριοτήτων*.

Μεταρρύθμιση του 1964 στην Ελλάδα

- Το 1964, εφαρμόστηκε μεγάλη Μεταρρύθμιση στην Ελλάδα. (Γ. Παπανδρέου, Λ. Ακρίτας, Ε. Παπανούτσος).
 - Ο **Κ. Σπυριδάκης** – επέβαλε **εσπευσμένη εφαρμογή** πολλών προνοιών της και στην Κύπρο.
 - Αυτό δημιούργησε αρρυθμίες και **αντιδράσεις**.
 - Οι διάδοχοι του Γ. Παπανδρέου (Συντηρητικά κόμματα) κατήργησαν κάποιες από τις πρόνοιες της Μεταρρύθμισης του 1964.
 - Η χούντα των συνταγματαρχών κατήργησε πλήρως τη Μεταρρύθμιση του 1964 και επέστρεψε σε μian άκρως συντηρητική Εκπαίδευση.
- Ο Κ. Σπυριδάκης προσπάθησε και κατάφερε **να διατηρήσει** στην Κύπρο μερικές από της Πρόνοιες της Μεταρρύθμισης του 1964 κατά την περίοδο της δικτατορίας.

Από το 1960 μέχρι το 1974 στην εκπαίδευση είχαν διαμορφωθεί οι εξής πιο κάτω τάσεις, συνέχεια βασικά του προηγούμενου διαχωρισμού πίσω από ένα άλλο πρόσωπο:

Εκπρ. Κ Σπυριδάκης

- Πλήρης ταύτιση της εκπαίδευσης της Κύπρου με αυτήν της Ελλάδας.
- Διατήρηση ανθρωπιστικής παιδείας.

Εκπρ. Υπ. Οικονομικών κ.ά..

- Μετατροπή ορισμένων ανθρωπιστικών Σχολείων σε Τεχνικές Σχολές για αύξηση ανθρώπινου εργατικού δυναμικού (*human capital*) της Κύπρου.

Ο ρόλος των Διεθνών Οργανισμών στη διαμόρφωση της εσωτερικής και εξωτερικής διάρθρωσης του εκπ. συστήματος.

Το εκπαιδευτικό σύστημα της Κύπρου επηρεαζόταν ως ένα βαθμό από τα εκπαιδευτικά συστήματα, του Ηνωμένου Βασιλείου, των Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής και κυρίως από αυτό της Ελλάδας, σε θέματα εκπαιδευτικής οργάνωσης και διοίκησης.

Το Κυπριακό εκπαιδευτικό σύστημα επηρεάστηκε επίσης, από την ένταξη της Κύπρου στα Ηνωμένα Έθνη, στην Κοινοπολιτεία, στο Συμβούλιο της Ευρώπης και άλλους Διεθνείς Οργανισμούς.

Η Κύπρος συμμετείχε ενεργά σε συνέδρια Διεθνών Οργανισμών, προβαίνοντας και στις απαραίτητες αναπροσαρμογές.

Σε τρεις μάλιστα περιπτώσεις η Κύπρος είχε ενισχυθεί ιδιαίτερα με την αποστολή εμπειρογνομόνων, στο θέμα

- ❖ της **Εκπαιδ. Τηλεόρασης**,
- ❖ των **Εποπτικών Μέσων** και
- ❖ της **Εκπαίδευσης Ενηλίκων**.

Ο Υπουργός Φρ. Πετρίδης προσφωνεί το Σεμινάριο Νεολαίος της Κοινοπολιτείας (1972)

Το έτος **1976** θεωρείται σημαντικός σταθμός, εξαιτίας

- της ψήφισης του νόμου 309/76 στην Ελλάδα και
- της έναρξης μεγάλων αλλαγών στην Κύπρο, όπως:

η δοκιμαστική εισαγωγή του *Λυκείου Επιλογής Μαθημάτων*

η κατάργηση των *Αρχαίων Ελληνικών* από το πρωτότυπο στο Γυμνάσιο

η επαναφορά των *Πεντατάξιων Εμπορικών και Επαγγελματικών Σχολών* της Τεχν. Εκπ. και

η επέκταση της *δωρεάν παιδείας* στη Γ' Γυμνασίου και σ' όλες τις τάξεις των Τεχνικών Σχολών.

Στάδιο Α'

Αρχές 20^{ου} αιώνα – 1940

Ανθρωπιστική εκπαίδευση.

Προετοιμασία ανθρώπινου δυναμικού για στελέχωση των σχολείων και άλλων υπηρεσιών.

Στάδιο Β'

1940 – 1960

Ενίσχυση του πατριωτισμού.

Δημιουργία πολιτών με υψηλή Ελληνική Εθνική συνείδηση.

Στάδιο Γ'

1960 – 1970

Προετοιμασία των μαθητών αναλόγως των κλίσεών τους.

Στόχος η οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη της χώρας.

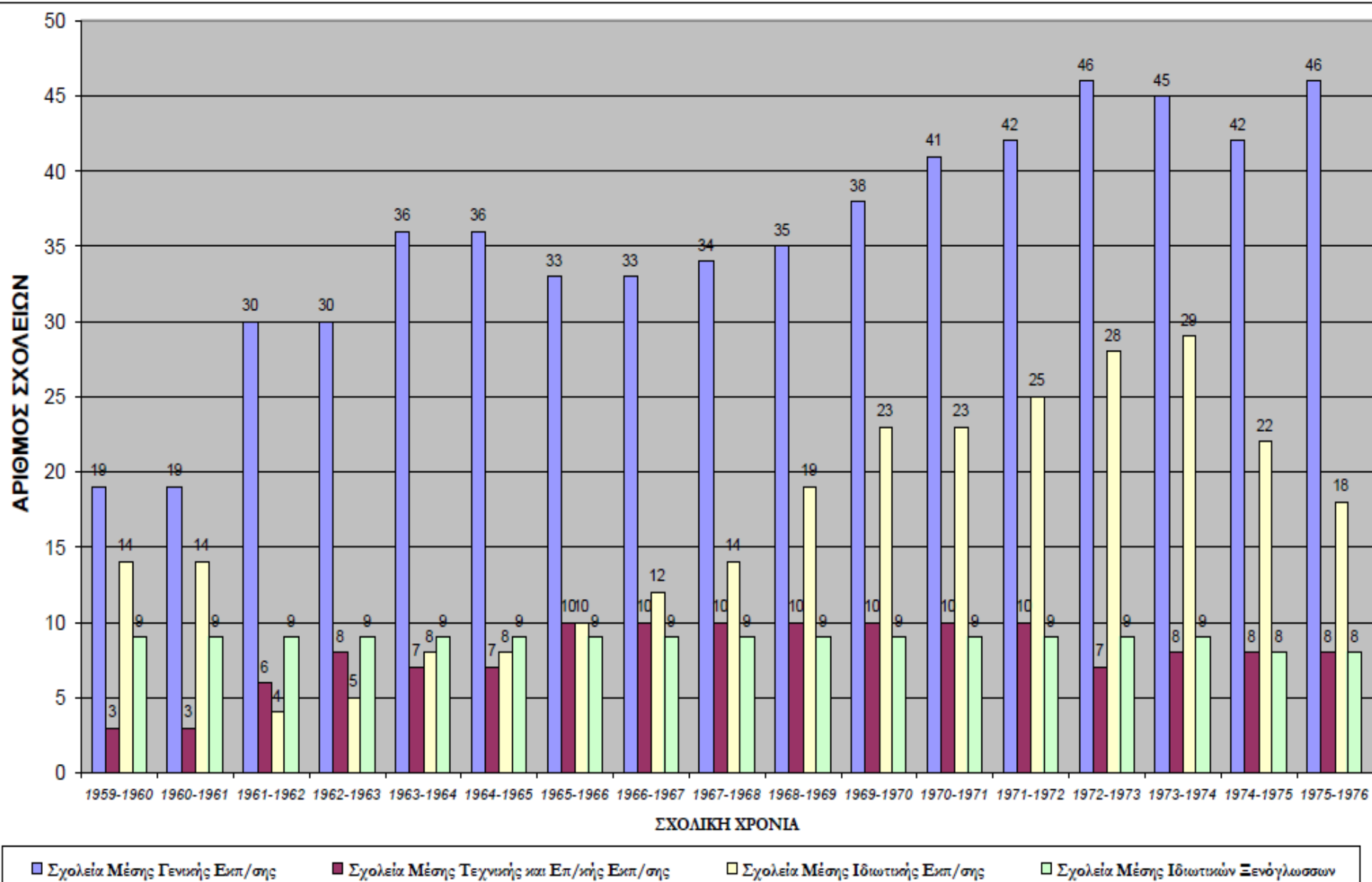
Στάδιο Δ'

1974 – 1980

Έμφαση σε πολιτικούς και κοινωνικούς στόχους.

Δημιουργία δημοκρατικών πολιτών.

Συγκριτικός Πίνακας των Σχολείων της Μέσης, Δημοσίας και Ιδιωτικής Εκπαίδευσης

Εν κατακλείδι,
η έρευνα του παρελθόντος,
αντικατοπτρίζει και ερμηνεύει την «εκπαιδευτική μας
ταυτότητα», και αποτελεί ζωτικό στοιχείο
και οδηγητική φωνή
στον βηματισμό του παρόντος.

**Η επιλεκτική αξιοποίηση των επιτευγμάτων όλης αυτής
της περιόδου, η πρόληψη επανάληψης σφαλμάτων και
η αναζήτηση συνεκτικών στοιχείων συνέχειας,
δύναται να συμβάλει εποικοδομητικά
στη θεμελίωση οποιασδήποτε
μελλοντικής εκπαιδευτικής αλλαγής.**

Σας ευχαριστώ